

Svátky a významné dny ve výuce občanské výchovy¹

Státní svátky a významné dny budeme připomínat žákům v aktuálním týdnu jejich konání. Postupně je budeme probírat formou aktivizačních činností a tím si je žáci lépe zapamatují. Obvykle v šestém ročníku základní školy se probírá látka Roční cyklus a Má vlast, ve kterých se probírají právě státní svátky a významné dny. Aktivitu je však možné zařadit i do jiných ročníků, dle uvážení učitele. Každá aktivita v sobě zahrnuje tabulku, kde jsou vymezeny základní didaktické kategorie. Dále následuje motivační fáze, poté činnostní fáze a nakonec návrh otázek pro reflexi.

Jméno v hlaholici (aktivita pro Den slovanských věrozvěstů Cyrila a Metoděje – 5. červenec)

Výchovně vzdělávací cíle	Žák
Znalosti	<ul style="list-style-type: none"> vysvětlí, proč vznikla hlaholice shrne přínos Cyrila a Metoděje objasní činnost Cyrila a Metoděje diskutuje nad vznikem písma
Dovednosti	<ul style="list-style-type: none"> organizuje napsání jména hlaholicí pochopí práci s tabulkou uvědomí si, že je nutné udržovat pozitivní smýšlení o našich předcích
Postoje	<ul style="list-style-type: none"> vytvoří si respekt k významným osobnostem pochopí, že každý může přispět k rozvoji vzdělanosti

¹ Následující materiál je, pro potřeby portálu EDUCOLAND, upravený výňatek z práce HURTÍKOVÁ, MARKÉTA. *Zpracování tematiky svátků a významných dnů v hodinách občanské výchovy*. Brno: Masarykova univerzita, Pedagogická fakulta, Katedra občanské výchovy, 2013. 96 s.

Klíčové kompetence	Kompetence komunikativní, kompetence občanská.
Doporučený tematický okruh RVP ZV	➤ Člověk ve společnosti
Učivo RVP ZV	• Naše vlast
Související průřezová témata	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Osobnostní a sociální výchova, ➤ Výchova demokratického občana.
Mezipředmětové vztahy	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Český jazyk, ➤ Dějepis, ➤ Výtvarná výchova
Výukové metody	Vyvozovací rozhovor, metoda práce s obrazem
Časová dotace	20 – 25 minut
Doporučený ročník	6. – 9.
Pomůcky	Tabulka hlaholice a latinky, běžné vybavení školní třídy.

Úvodní – motivační fáze

Hodinu zahájíme povídáním o šíření náboženské víry a vzdělanosti. Čím vším můžeme přispět k tomu, aby se naše vzdělanost zdokonalovala? Proč vzniklo písmo? Jak vypadá záznam psaný hlaholicí? Nyní zmíníme podrobnější informace o hlaholici, se kterou budeme pracovat v následujícím cvičení.

Činnostní fáze

Předáme žákům nakopírovanou tabulku, kde je písmo v hlaholici a přepis latinkou. Žákům vysvětlíme, jak se mají v tabulce orientovat. Poté jim uvedu jako příklad své jméno, aby věděli, jak postupovat. Nyní mohou žáci začít psát své vlastní jméno.

Návrh otázek pro reflexi

Jak hodnotíte přínos Cyrila a Metoděje?

Bylo pro vás obtížné psát své jméno v cizím písmu?

Zjistili jste nové informace o Cyrilu a Metodějovi?

Jak i vy můžete přispět k rozvoji vzdělanosti?

Vlastní shrnutí provedené aktivity

Tento zápis žáci jistě běžně neuvidí, ale alespoň získají představu o vývoji českého jazyka a jeho zjednodušení. Lépe si přiblížili zásluhy Cyrila a Metoděje na konkrétním příkladu. Dále jsme shromáždili papíry se jmény žáků psanými hlaholicí a dali prostor hře – „Hádej, čím je to jméno!“. Tento úkol nezvládli splnit všichni žáci. Bylo to pro ně něco neznámého, avšak zajímavého a proto se všichni snažili, ale ani přes veškerou jejich snahu tento úkol nedotáhli do zdárného konce. Ovšem hra hádání jmen na lavicích nepřinesla očekávaný úspěch, protože jména poznali nikoliv díky znalostem hlaholice, nýbrž podle znalosti svých rukopisů. Většina žáků pozná úpravu nebo styl psaní ostatních spolužáků, nebo odhadnou dle prvních písmen, čím jméno to asi bude. Závěrečná debata byla poučná i pro mě samou. Se žáky jsme se shodli, že zjednodušení českého jazyka (řeči, i psaného slova) bylo pouze ku prospěchu a je pro ně velkým štěstím, že v dnešní době již nepotřebují znát hlaholici.

Dopis Janu Husovi (aktivita pro Den upálení Mistra Jana Husa – 6. červenec)

Materiál byl zpracován v rámci projektu "Systémová podpora trvalého profesního rozvoje (CPD) pedagogických pracovníků propojením pedagogické fakulty se školami na Jižní Moravě – EDUCOLAND"

Projekt je spolufinancován Evropským sociálním fondem a státním rozpočtem ČR.

Výchovně vzdělávací cíle	Žák
Znalosti	<ul style="list-style-type: none"> popíše čin, za který byl Hus odsouzen opakuje si, jaké formality jsou nezbytné při psaní dopisu
Dovednosti	<ul style="list-style-type: none"> zhodnotí průběh psaní dopisu uvědomí si, že je nutné udržovat pozitivní smýšlení o našich předcích
Postoje	<ul style="list-style-type: none"> vytvoří si respekt k významným osobnostem pochozí, že každý může přispět k rozvoji vzdělanosti shrne poznatky, které jsme napsali v dopise
Klíčové kompetence	Kompetence komunikativní, kompetence občanská.
Doporučený tematický okruh RVP ZV	➤ Člověk ve společnosti
Učivo RVP ZV	<ul style="list-style-type: none"> Naše vlast
Související průřezová témata	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Osobnostní a sociální výchova, ➤ Výchova demokratického občana
Mezipředmětové vztahy	

Materiál byl zpracován v rámci projektu "Systémová podpora trvalého profesního rozvoje (CPD) pedagogických pracovníků propojením pedagogické fakulty se školami na Jižní Moravě – EDUCOLAND"

Projekt je spolufinancován Evropským sociálním fondem a státním rozpočtem ČR.

	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Dějepis, ➤ Český jazyk, ➤ Výtvarná výchova
Výukové metody	Vyvozovací rozhovor, metoda práce s textem
Časová dotace	20 – 25 minut
Doporučený ročník	6. – 9.
Pomůcky	Běžné vybavení školní třídy.

Úvodní – motivační fáze

Každý z nás občas potřebuje vyjádřit svůj názor a postavit se za někoho osobu či za správnou věc. Jakými prostředky se dá bojovat za správnou věc? Už jste někdy psali dopis? Myslíte, že příjemce dopisu se zamyslí nad svými činy?

Činnostní fáze

Se žáky si shrneme, jaké náležitosti má mít dopis. Po ohlédnutí do historie českých zemí jsme si za adresáta zvolila Mistra Jana Husa. Každý žák má za úkol právě jeden takový dopis napsat. Každý bude mít dostatek času na splnění zadaného úkolu. Nakonec si jej žáci přečtou ve dvojicích.

Návrh otázek pro reflexi

Co víte o Mistru Janu Husovi?

Četli jste nějaké úryvky z jeho knih nebo kázání?

Vzpomněli jste si na věci, které má obsahovat dopis?

Co jste cítili, když jste měli někoho posuzovat za jeho čin?

Vlastní shrnutí provedené aktivity

Velmi zajímavý způsob, jak se vyjádřit k vybranému významnému činu. Žáci jej psali ovšem neradi, i když mohli napsat to, co cítili, ovšem v mezích slušnosti a spisovné češtiny. O

Materiál byl zpracován v rámci projektu "Systémová podpora trvalého profesního rozvoje (CPD) pedagogických pracovníků propojením pedagogické fakulty se školami na Jižní Moravě – **EDUCOLAND**"

Projekt je spolufinancován Evropským sociálním fondem a státním rozpočtem ČR.

odsouzení Mistra Jana Husa znali fakta z hodin dějepisu. Mimo jiné si zopakovali náležitosti vztahující se ke struktuře psaní dopisů. Většina žáků nepsala nikdy dopis, pouze mobilní textové zprávy a emaily. A z tohoto důvodu byl tento úkol pro žáky velmi obtížný.

Kvůli slabým znalostem z dějepisu o Husově životě bych jim příště předem předala podstatné informace sama. Někteří namítali, že slohová cvičení mají v českém jazyce a nechápou pořádně zadání úkolu. Ne všichni byli schopni kousek dopisu přečíst svému sousedovi, jelikož neměli téměř nic napsáno. Skutečný problém však vidím v prachbídých znalostech historie. Zřejmě by bylo lepší jim zadat za domácí úkol nastudovat život Mistra Jana Husa, jehož znalost budou potřebovat nejen pro další hodinu občanské výchovy nebo jim předem říct, ať si nastudují více informací o Husovi.